

РЕЦЕНЗІЯ НА ПІДРУЧНИК «РАДІОЛОГІЯ»

Рецензія на підручник О.В. Ковальського, Д.С. Мечева, В.П. Данилевича для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації — «РАДІОЛОГІЯ. Променева терапія. Променева діагностика».

Необхідність видання такого підручника давно назріла. Підручник «Радіологія» являє собою солідне видання, яке включає основні питання променевої діагностики та променевої терапії, які необхідні для підготовки студентів медичних вузів. Зміст його відповідає принципам Європейської кредитно-модульної системи щодо якісної зміни підготовки майбутніх лікарів відповідно до програми навчальної дисципліни «Радіологія».

Підручник включає три частини.

Частина I. Загальні питання медичної радіології включає три розділи:

- загальні питання медичної радіології;
- біологічна дія іонізуючих випромінювань;
- організація радіологічної служби в Україні.

Частина II. Променева терапія представлена 5 розділами:

- принципи і методи променевої терапії;
- основи променевої терапії пухлинних і непухлинних захворювань;
- рентгенотерапія;
- телеконтракційна променева терапія;
- контактна променева терапія (брахітерапія).

Частина III. Методи візуалізації в променевої діагностиці, принципи отримання діагностичних зображень

включає два розділи:

- радіонуклідна діагностика;
- рентгенологічна діагностика, (комп'ютерна томографія, спіральна комп'ютерна томографія, магнітно-резонансна томографія), ультразвукова діагностика.

Частина IV. Променева дослідження органів та систем

є найбільшою за об'ємом і включає 9 розділів:

- променеве дослідження опорно-рухової системи;
- променеве дослідження органів дихання;
- променеве дослідження серцево-судинної системи;
- променеве дослідження травної системи;
- променеве дослідження сечовидільної системи;
- променеве дослідження статевих систем і грудних залоз;
- променеве дослідження ЦНС;
- променеве дослідження ендокринних залоз;
- променеве дослідження в стоматології.

В кінці кожного розділу наведені контрольні завдання, питання для самоконтролю, тестові питання і ситуаційні задачі

В кінці підручника наведені відповіді на ситуаційні задачі, наданий список рекомендованої літератури та додатки (кольоровий атлас радіонуклідних і ультразвукових досліджень).

Даний підручник вигідно відрізняється від аналогічних чітким викладанням методик дослідження, систематизацією симптомів та синдромів при патології різних органів і систем. Суттєвою перевагою цього видання є наявність контрольних зав-

дань, запитань для самоконтролю, тестових питань і особливо ситуаційних задач. Слід відмітити важливість додатка, в якому наведено «Керівництво для лікарів, що направляють пацієнтів на променеве дослідження», («Критерії вибору методу зображення»), адаптоване Європейською комісією та експертами, що представляють Європейську спільноту радіології та ядерної медицини. Це має суттєве практичне значення не тільки для студентів і лікарів-промєневих діагностів, але й фахівців інших спеціальностей. Підручник прекрасно оформлений і заслуговує позитивної оцінки.

Констатуємо безсумнівну важливість і необхідність цього підручника, треба зупинитися і на деяких зауваженнях (пропозиціях), які при наступному перевиданні або в учбовому процесі автори можуть врахувати, якщо знайдуть це за потрібне:

- частину III «Променева діагностика (а не дослідження) захворювань органів і систем» навести у другій частині, а розділ «Променева терапія» — в частину IV.

Розділ 11

- якість деяких фотовідбитків з рентгенограм не дуже чітка (11.11-11, 11.14-7, 11-62, 11-71);
- є деякі помилки з підписами: стор. 156 – пропущено слово «остеопороз», рис. 11.71 – помилковий підпис «кістково-надп'ятковий суглоб», рис. 11.52 – це не кіста стегнової кістки, а кістозна форма фіброзної дисплазії;
- остеопороз займає перше місце за частотою серед захворювань суглобів, а йому приділена тільки одна сторінка.

Розділ 12

- на рис. 12.8 помилкові позначки на ребрах і відсутність інформації про запальні процеси дитячого віку;
- класифікацію раку легень за Ю.М. Соколовим (1956 р.) бажано навести сучасну;
- мало інформації про метастази в легенях, хоча вони зустрічаються дуже часто.

Розділ 13

- Митральна форма серця зустрічається не тільки при митральних вадах; бажано було б навести ще при яких станах.

Розділ 15

- При описі туберкульозу нирок бажано навести класифікацію, а також ступені гідронефрозу.

Розділ 17

Майже не представлена рентгенанатомія черепа в різних проекціях, рентгенанатомія хребта. Бажано виділити окремими розділами променеву діагностику черепно-мозкової травми, окремо — спинальної травми або навести променеву діагностику травматичних пошкоджень черепа і хребта у розділі — травматичні пошкодження кісток.

Розділ 18

Детально наведено дослідження при патології щитоподібної залози, дуже коротко — паращитоподі-

дібних залоз і нічого про інші залози внутрішньої секреції (наднирники, гіпофіз та ін.)

Розділ 19

Не наведені дані про вроджену патологію щелеп і зубів. Недостатньо інформації про травматичні пошкодження лицевого черепа; відсутня інформація про дослідження і патологію нижньощелепно-скроневого суглоба.

Зустрічаються помилки при описі деяких рентгенограм.

Може, вищенаведені рекомендації і побажання здаються досить прискіпливими, але є впевненість, що врахування цих нечисленних недоліків ще більш покращить зміст підручника і виведе його на ще більш високий якісний рівень.

Таким чином, загальна оцінка підручника цілком позитивна; його своєчасне видання має велике

значення не тільки для підготовки студентів, але й інтернів і лікарів циклів спеціалізації з променевої діагностики і променевої терапії, а також лікарів інших фахів. Рекомендую даний підручник для широкого впровадження в педагогічний процес медичних університетів і академій, а також для самостійного навчання з медичної радіології. Авторам підручника слід висловити подяку за велику роботу, що була проведена при написанні і виданні цієї вкрай важливої на сучасному етапі додипломної освіти книги.

*Зав. кафедри променевої діагностики
Харківської медичної академії
післядипломної освіти,
докт. мед. наук, професор* М.І. Спужак
м. Харків